

עת"א 58315/07/15 - י ב נגד שרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 58315-07-15 ב(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופטת מיכל ברנט

העותר י ב (אסיר)

נגד

המשיב שרות בתי הסוהר

החלטה

העותר מרצה מאסר ראשון בן 20 שנה לאחר שהורשע בעבירות של אינוס בנסיבות מחמירות, מעשה מגונה, תקיפה וסחיטה באיומים אשר בוצעו כלפי בתה של חברתו לחיים בהיותה בגיל 8 שנים ועד להגיעה לגיל 15 שנים וכן כלפי חברתה של הבת אשר היתה בת 15 שנים בעת ביצוע העבירות כלפיה.

העותר החל לרצות מאסרו ביום 10.2.2001, הוא מסווג לקטגוריה ב1, פרופיל וג"ע.

העותר מלין על אי השבתו לסבב חופשות, סבב בו היה משולב עד לחודש דצמבר 2014 עת הפר את תנאי חופשתו וחופשותיו הופסקו.

חופשותיו הקודמות של העותר, טרם הפסקתן, היו בהמלצת מב"ן וג"ע עת היה העותר בטיפול ייעודי במב"ן, כעולה מדו"חות גופים אלה, וזאת על מנת לעודדו להמשיך בטיפול בו החל.

בדיון שהתקיים לפני טען ב"כ המלומד של העותר כי העותר יצא לחופשות במשך כשנתיים ימים ולא הפרן עד לאירוע שהתרחש בחודש אוקטובר 2014 עת חזר מחופשה ללא ערב מלווה.

הקבוצה בה השתתף היתה במב"ן ודווקא מב"ן ממליץ על השבתו של העותר לסבב חופשות.

מאידך, וג"ע אשר לא נפגשה עם העותר מתנגדת להשבתו לסבב זה.

בכתב התשובה נטען כי מב"ן אינם מתנגדים להחזרת העותר לסבב החופשות אך קיימת התנגדות מצד וג"ע וזאת בהתבסס על כך שעל אף שהעותר שולב בטיפול ייעודי לעברייני מין במסגרת מב"ן ובקבוצה פסיכו-חינוכית, מתרשמים גורמי הטיפול כי העותר אינו לוקח אחריות מלאה למעשיו ומשליך את האשמה על גורמים חיצוניים (פגיעה שחווה

בילדותו - טענה שנדחתה בגזר הדין שניתן בעניינו והתמוטטות נפשית שחוזה בצבא), לא הצליח להפיק תועלת מהטיפול הייעודי בשל נוקשות בדפוס חשיבתו ולכן הסיכון להפרת תנאי החופשה ולמסוכנותו עולה.

בטרם מתן החלטה ביקשתי מן המשיב להעמיד לעיוני את דו"חות וג"ע הקודמים בעניינו של העותר אשר בהם המלצה לשלב את העותר בסבב חופשות.

מדו"ח הוועדה מחודש דצמבר 2012 עולה כי הוועדה סברה שלא חל שינוי בעותר מן הדיון שקדם לדיון זה אך מאחר והעותר שולב במסגרת טיפולית ייעודית סברה הוועדה כי יש לעודדו בהליך הטיפול בו החל והמליצה על הוצאתו לחופשה.

ביום 6.11.13 התקיימה ועדה נוספת. גם במסגרת ועדה זו נכתב כי העותר שולב במסגרת טיפול ייעודי במב"ן אך הרושם כי אינו מפיק את מלוא התועלת ולא מפנים את התכנים הטיפוליים. עוד נכתב כי מדובר באסיר בעל אישיות נרקסיסטית, בעל עיוותי חשיבה, הממזער מחומרת מעשיו ולא מודע להשלכות מעשיו על הקורבנות כמו גם נעדר אמפטיה להן. גם בדו"ח זה המליצה וג"ע על המשך שילובו בסבב החופשות למרות שציינה מפורשות כי גם בחלוף למעלה משנת טיפול אין התקדמות בהליך הטיפול.

בסיכום דו"ח הוועדה שהתכנסה בחודש נובמבר 2015 נכתב כדלקמן:

"האסיר שולב בתהליך טיפולי מעמיק וממושך במסגרת קבוצה ייעודית במב"ן, אך לא חל שינוי משמעותי בדפוס חשיבתו ובעמדותיו לאחר סיום הטיפול. הוועדה המליצה בעבר על יציאת האסיר לחופשות מתוך הערכה כי בעקבות הטיפול בו היה משולב ובתנאים מגבילים, מסוכנותו לטווח הקצר תפחת. העובדה כי לא הצליח להפיק תועלת מהטיפול הייעודי מצביעה על נוקשות רבה של האסיר ומעלה ספק באשר ליכולתו לערוך שינוי חיובי. בנוסף לכך האסיר אף הפר תנאים בחופשתו והתנהגותו של האסיר באגף כיום מאופיינת בדרשנות ומניפולטיביות. הדבר מחזק את ההערכה כי מדובר באסיר אשר לא ערך שינוי בדפוסו הבעייתיים והנוקשים, ואף אינו לוקח אחריות מלאה על מעשיו, ולכן הסיכון להפרת תנאי חופשתו ולמסוכנותו עולה. מסך כל המידע שהובא בפני הוועדה, הוועדה מתרשמת ממסוכנותו הגבוהה של האסיר הן לטווח הקצר והן לטווח הארוך".

דיון והכרעה:

כפי שנפסק לא אחת, חופשה אינה זכות מוקנית אלא היא פריבילגיה הניתנת לאסיר. משכך, שאלת השתלבותו של אסיר בסבב חופשות נתונה לשיקול דעתו של שב"ס.

האינטרס העיקרי במתן פריבילגיה של יציאה לחופשה הינה הרצון לחזק את הקשר בין האסיר לבין

משפחתו וקהילתו, וכן ליצור תמריץ להתנהגות טובה.

בהתאם לנהלי שב"ס, טרם קבלת ההחלטה אם לאפשר לאסיר שביצע עבירת מין במשפחה להשתלב בסבב חופשות, יש לקבל חוות דעת משני גורמים מקצועיים: וג"ע ומב"ן, וזאת בשל הצורך להגן גם על אינטרסים אחרים כגון בטחון הציבור וקורבן העבירה.

ברע"ב 9898/06 מ' ז' נ' שב"ס, תק-על 2007(4), 2195, מיום 18.1.07 נפסק בהאי לישנא:

"... חשוב להבהיר, כי לא במקרה נדרשו חוות דעת משני גורמים - מב"ן וועדת גילוי עריות - כתנאי למתן היתר חופשות. בעוד חוות דעת מב"ן מתמקדת במסוכנותו המינית של האסיר ביחס לציבור כולו, עניינה של ועדת גילוי עריות בבירור מסוכנות האסיר ביחס למשפחת האסיר ולקרבת העבירה שהוא בן משפחה. אלה הם שני תחומי התייחסות שונים המחייבים חיזוי דעת מזווית ראיה שונות, חרף קווי הדמיון וההשקפה ביניהם".

ברע"ב 7891/10 פלוני נ' שב"ס, נדון היחס בין שתי חוות הדעת ונפסק כי:

"כאשר מדובר באסיר שהורשע בביצוע עבירת מין כלפי בן משפחה, קיים צורך בבדיקת מסוכנות האסיר משני היבטים שונים: האחד, המסוכנות המינית הכללית הנשקפת מן האסיר; והשני, המסוכנות הספציפית של האסיר כלפי בני משפחתו וקורבן העבירה [ראו: רע"ב 7549/09 כוכבי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 4.11.2009), פסקה 6 לפסק הדין (להלן: עניין כוכבי); רע"ב 5713/09 פלוני נ' שירות בתי הסוהר (לא פורסם, 9.12.2009), פסקה 10 להחלטת השופטת א' פרוקצ'יה; רע"ב 8734/08 פלוני נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 18.2.2009), פסקה 11 להחלטת השופט ח' מלצר (להלן: רע"ב 8734/08)]. נוכח האמור, סיטואציה בה למב"ן ולוג"ע עמדות שונות באשר למסוכנות הנשקפת מיציאת אסיר לחופשה הינה סיטואציה אפשרית, ובה כשלעצמה אין כל פסול או פגם".

מב"ן בוחן את מסוכנותו הכללית של האסיר וג"ע בוחנת את מסוכנותו הספציפית כלפי משפחתו וכלפי קורבן העבירה כך ששתי חוות הדעת נותנות תמונה שלמה בדבר מסוכנות האסיר.

לא כך הם הדברים על פי דו"ח וג"ע האחרון.

הדו"ח אינו מתייחס למסוכנות הספציפית של העותר כלפי בני משפחתו וכלפי קורבן העבירה ומאמץ את שנכתב בחוות דעת מב"ן למעט המלצת מב"ן להוציא את העותר לחופשה, וזאת ללא עמדת הקרבן ובני המשפחה.

משכך, ומאחר והעותר יצא לחופשות עוד בעת שעבר הליך טיפולי ייעודי לעברייני מין במב"ן, ולאחר שחופשותיו הופסקו בשל הפרת תנאי חופשה למשך 13 חודשים לעת הזו, מצאתי כי יש לקבל העתירה ולהורות על שילובו של העותר בסבב חופשות, בהעדר מניעה אחרת, בתנאים שייקבעו על ידי שב"ס.

המזכירות מתבקשת לשלוח העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ג כסלו תשע"ו, 25 נובמבר 2015, בהעדר
הצדדים.